

Közeleti napló

LAZÁR GYÖRGY
MISKOLCON

Szombaton Miskolcon, az MHSZ székházában tartotta együttes ülését a Borsod megyei képviselőcsoport, valamint a Hazafias Népfront Borsod megyei elnöksége. Az ülésen részt vett Lázár György, a Politikai Bizottság tagja, a Minisztertanács elnöke. Az ülésen megjelent dr. Bodnár Ferenc, a megyei pártbizottság első titkára, Nemeslaki Tivadar közhő- és gépipari miniszter és dr. Beckl Sándor államtitkár, az OTSH elnöke is.

GÁSPÁR SÁNDOR
HAZAÉRKEZETT
JUGOSZLÁVIÁBÓL

Gáspár Sándornak, az MSZMP Politikai Bizottsága tagjának, a SZOT főtitkárának vezetésével Jugoszláviában járt szakszervezeti küldöttség visszatért Budapestről. A küldöttséget a Kélti pályaudvaron Gál László, a SZOT titkára fogadta. Az érkezésnél jelen volt dr. Vitomir Gasparovics, Jugoszlávia nagykövete.

SZURDI ISTVÁN
KUBÁBA UTAZOTT

Szombaton Szurdi István belkereskedelmi miniszternek, az Országos Idegenforgalmi Tanács elnökének vezetésével küldöttség utazott Kubába, a szocialista országok idegenforgalmi kormánysszerveinek március 7-én kezdődő II. értekezletére.

PARLAMENTI
KÜLDÖTTSÉGÜNK
PROGRAMJA

Parlamenti küldöttségünk, amely Apró Antalnak, az országgyűlés elnökének vezetésével az osztrák nemzeti tanács elnökének meghívására Ausztriában tartózkodik, szombaton befejezte vidéki látogatásait, és az esti órákban visszaérkezett Bécsbe.

Gép nem járta, ember nem bírta

Meg is fagyott hús vagon burgonya

A szegény embert az ág is húzza — tartja a közmondás, s bizony még most is találunk példát ennek bizonyítására. Igaz, most embercsoportról, emberi közönségről, pontosabban egy szegény termelőszövetkezetéről van szó. Dócon a Virágzó Tsz gazdálkodása a mélyponton van. Évek óta komoly gondokkal, sok nehézséggel küszködnek, s most is szánják őket az 1975-ös eredményeik, illetve eredménytelenségeik miatt. Szegény uradalmi cselédek laktak e vidéket, s a csongrádi műutat észrevétlenül elbujva, meghúzódva éledgel a falu. Az itt lakók úgy tűnik, hiába várják boldogulást, mert felemelkedésüket valami mindig megzavarja. Erdő és pusztai övezet a kis települést, s a térség földje is szétszórva, távolabb található. A dóciak többsége már nem is a termelőszövetkezetben dolgozik, hanem eljárnak másfelé munkára. Hajnalban a munkásszállító buszok, teherautók szabályszerűen kiürülnek a falut. Joggal várták ezek után a kitartó és itmaradó térségi-tagok az új vezetőktől a sikeres gazdálkodást. Megszületett a döntés is, átalakították termelési szerkezetüket, és a gabonatermesztés mellett két iparszerű rendszerbe lépnek be. Nagy szó ez, hiszen megyénkben a termelési rendszerek száma elmarad az országostól. A dóciak bírákódva várták a távaszt. Derültebb arccal végezték munkájukat mindannyian.

De jött a belvíz, s a kis termelőszövetkezet sem kerülte el kártétele. A helyiek az bántja, hogy a szomszédos Balástya területéről is az ő területükre vezették

a belvizet. A kárak így hatványozódtak. Elkecserezték, de a veszteség csökkentése miatt még erőteljesebb munkához láttak. Ekkor még nem sejtették, hogy más is befolyásolja majd az 1975-ös év gazdálkodásának eredményét.

Gyönyörűen bekötött, szép díszítésű nyomtatványt mutatnak a térség vezetői: a Lábodi Állami Gazdaság Intenzív Burgonyatermesztési Rendszerének Szerződése címmel. Száz hektár termelését vállalták négy évre a dóciak. A leírásban tizenegy oldalon a szervező állami gazdaság, két oldalon a partner termelőszövetkezet kötelességei, feladatai olvashatók. Eszerint az E 671/1-es burgonyakombájn beszerzését a szervező gazdaság vállalta. A győri AGROKER-Béz 1975. július 31-én megkötött az NDK-ból a kért gép. Táviratban értesítették erről a tényről a dóciakat. Választávirat; augusztus 19-én szerelnék megkezdeni a betakarítást, s kérték a mielőbbi átadást. Jött a válasz, nincs gép, mert a Mezőgazdasági Kiállításra viszik bemutatni. Megijedtek a térszben, s személyesen jártak az AGROKER-nél, mutassák be a gépet, nem bánják, de legkésőbb augusztus 31-én adják át. Nem lehetett. A szedést kézi erővel megkezdtek. Teljesítményük kevés volt, pedig szombat és vasárnap is teljes munkában dolgoztak. Közben segítségért futkostak. Kérték a lábodiakat, adjanak addig gépet, amíg a sajátjuk megjön. Nem kaptak. Kérték a környék burgonyatermesztő térszeit, segítsenek rajtuk. Nem segítettek. Kérték a Dél-alföldi Állami Gazdaságot, kölcsönözzön burgo-

nyakombájnt. Ok sem tudtak helyzetükön javítani, mert kísérleti próbázemre kapták a gépet, s kölcsönhasználatra nem adhatták. Az idő telt, a napok múltak, közeledett az ősz. Szerencsére nem volt az időjárás csapadékos, a kézi szedéssel haladtak, míg a gépet a Mezőgazdasági Kiállítás látogatói csodálták.

Vége szeptember 15-én megjött a gép. Két nap alatt összeszerelték. Teljesítménye, mivel új volt, nem érte el a várakozást. A szőlőből csak harminc hektáron tudták a géppel felszedni a krumplit. Ötven hektáron kézzel dolgoztak, s az őszi fagyok 20 hektár burgonyaterületen végezték „teljes betakarítást”.

Az elmondottak mégsem jelentenek mentséget arra, hogy legkevesebb 20 vagon megtermett burgonya kárba veszett. Kár ez a népgazdaságnak és a térsztagságnak egyaránt. Ha az állami gazdaságok, termelőszövetkezetek nem is, de segítettek volna az iskolások, katonák vagy munkások. A környék munkaező-tartalékait is be kellett volna vonni a kampánymunkába.

Partos, homokos a terület. Belvizes esztendőben bő a termés itt. Az elszáradt indák is szép ültetvényt sejtetnek. A barázdák ma is szép katonásan sorakoznak egymás mellett. A szél vígan söpri a homokot a sorok között. Nézzük a krumplifészeket. Sok van alattuk. Csóváljuk a fejünket, s arra gondolunk, hogy kis összefogással, több akaratl, kevés segítséggel ez a húsz hektár termés is az étkezőasztalra kerülhetett volna.

Radics Ferenc

Nőnap köszöntő

Mióta hagyománnyá vált a nemzetközi nőnap megünneplése, az év első hóvirágját, a legfrissebb ibolyát az asszonyok kapják. A naptárban ugyan nem jelöli piros betű március 8-át, de aki körül néz az üzemekben, az iskolákban, intézményekben, a virágüzletekben, első pillantásra észreveszi, hogy ünnepelnek Magyarországon. Soha senki sem számolta még meg, hány virágcsokrot kőnek ezen a napon, de biztosan annyit, mintha milliók tartanak együtt a névnapjukat. A virágcsokor és apró ajándék mellett sokan elmondják szíval azt is: „tisztelet a nőknek”. Vajon belenyugodnánk-e, ha a társadalom tisztelete erre az egy napra korlátozódna? Szerencsére, erről szó sincs. A nők ünnepén nem másként gondolunk az asszonyokra, mint az év másik 364 napján, talán csak többet, kedvesebben, nagyobb figyelemmel.

A nemzetközi nőnap hatalmas vívmány, megvalósulását a nők és a haladó emberiség nagyjai harcolták. 1910-ben a szocialista érzelmű asszonyok nemzetközi konferenciáján született a gondolat, Clara Zetkin javasolta, hogy avassák ezt a napot a világ első női sztrájkjának emlékére világszerte a nők harci napjává! Nem valami elkülönült feminista ünnepről álmodtak. Már 66 évvel ezelőtt is azért szervezték mozgalmat, hogy a férfiakkal együtt küzdjenek a társadalom megváltoztatásáért.

Senki sem tagadja, hogy a nők helyzete gyökeresen megváltozott a XX. században. Megváltozott az által, hogy szükség van rájuk, munkaejükre is. S megváltozott azért is, mert a termelésben részt vállaló asszony már nem ugyanaz, mint az, aki az otthon négy fala közé bezárva élt. A robotra, kuporgatásra nevelt, pártiasorban élő nők helyett társadalmunkban felvilágosult, művelt, a társadalmi életben helytálló nőket találunk. Akik felemelték szavukat, akiknek keze gépeket hoz mozgásba, már sem a munkában, sem a családban, sem a közéletben nem elégedhetnek meg másodrendű szereppel. Olyan közéleti tennivalókat is magukra vállalnak, amelyek nemcsak önmaguk, hanem az egész közösség javát szolgálják.

Beszélnünk kell természetesen a nők családban vállalt szerepéről, a hétköznapi gyakorlat figyelembe vételével. Tudjuk, hogy az asszonyok többségének a gyermek, a férj és a munkahely gyújtópontjai között alakul az élete. Ma, a nőnapon, a férfiktól kérdezzük meg, tudják-e, hogy a családi élet megteremtésében mi minden mülk a nőkön? Tudják-e, hogy az egyenjogúság elismerése gyakorlati segítség nélkül nagyon keveset ér? S ha a hétköznapiakon magára hagyják feleségüket, akkor hiába az ünnepi köszöntő.

Valahányszor férjek és apák hangsúlyozzák, hogy a nőknek természetből eredő hivatása az anyaság, hiányzik a mondat másik fele, amely az apák hivatására vonatkozik. Elfogadhatatlan, hogy az apák kirekeszték magukat a nevelés családi hivatásából, csökkentett szerepet kérjenek a következő generáció felneveléséből. Nem a szerepek felcserélésére, csak az egészséges és igazságos munkamegosztásra kell törekedni a mai családban. Régóta nem szegény a család érdekében végzett munka, és a nő biológiai felépítéséből semmiképpen sem következik, hogy az otthoni feladatok egyedül órá járulhatnak.

Már 1970 februárjában állást foglalt az MSZMP Központi Bizottsága, és határozatot hozott a nők politikai, gazdasági és szociális helyzetéről. Összegezte 25 éves fejlődésünk eredményeit, feltárta, mi gátolja a női egyenjogúság teljesebb és gyorsabb ütemű érvényesülését, és határozataival cselekvésre mozgósított.

Ma, amikor itthon ünneplünk, sok gondolat száll a távoli világrészekre élő lányok és asszonyok felé, az asszonyok, az anyák értékelik a legtöbbre a békét, gyűlölik legjobban a pusztítást, a rombolást, a kegyetlenséget, a háborút. Gyermeküket békében akarják felnevelni, családjaikat meg akarják óvni a szenvedéstől. Talán azért is érzik át oly mélyen a Távol-Keleten, a fejlődőben levő afrikai országokban élő asszonyok sorsát, vagy a közel-keleti háború következményeként otthonaikról elűzött asszonyok szenvedéseit.

Az anyaság és az alkotás egyet jelent, a nők, akik gyermeket adnak a jövőnek, a jövőt is biztosítani kívánják gyermekeiknek. A nőnap köszöntés legyen a munkában helytálló, a családi otthon melegét fenntartó, a jövő nemzedéket nevelő nők megbecsülésének egyik jele, amellyel mi, férfiak, és az egész társadalom tartozik.

DR. FARAGÓ LÁSZLÓ

Csaknem nyolcszor több lakást építenek

Fordulat a lakásszövetkezésben

Bekövetkezett a fordulat a lakásépítő szövetkezetek történetében. Amíg a negyedik öt éves tervben csak 328 lakást építettek a szövetkezetek, addig ez az arány a következő öt évben majd nyolcszorosára emelkedik Csongrád megyében. A MESZÖV lakásszövetkezeti titkársága az ötödik öt éves tervben több mint 2300 lakást épített: Szegeden 1020-at (Felsővárosban, az Északi városrészen, Rókuson), Hódmezővásárhelyen 550-et, Makón 150-et, Csongrádon 150—180-at, Szentesen 200-at, Csanyteleken 60-at, Tömörkényen 60-at, Felgyőn 100-at, Csanádpalotán 60-at.

Amikor öt évvel ezelőtt egy jogszabály alapján lehetőség nyílt a lakásépítő szövetkezetek létrehozására, sokan úgy gondolták, igen nagy szerepük lesz a lakásprogram megvalósításában. Nem is csalódtak, bár a pillanatnyi eredmények az előrejelzésre rácsófoltak. Kiderült, a tanácsok nem támogatják megfelelően a vállalkozásokat. Ennek az volt az oka, hogy tarsoljukban a negyedik öt éves terv célkitűzéseivel nem tudták biztosítani a közművesített területeket. Amikor a szövetkezetek megalakultak, már javában tartott a negyedik öt éves terv feladatainak végrehajtása.

Öt évvel később más lehetőségek fogadták azt a szándékot, hogy a magánépítetők szövetkezetbe tömörülve használják ki ennek a formának az előnyeit. Most már megvolt a tanácsok támogatása — a MESZÖV együttműködési szerződést kötött velük —, és ezzel is magyarázható a tetszetős program. Nem mellékes, hogy a lakásépítő szövetkezetek a tanácsok gondjain is könnyítenek. Tehermentesi-

tik a tanácsai gazdálkodást azzal, hogy otthonhoz juttatják a lakásra várókat.

Az eddigi tapasztalatok már bizonyították a lakásépítő szövetkezés többféle előnyét. Például a tanácsok tehermentesítése mellett lényeges szempont; a leendő tulajdonosok dolgozhatnak az építkezéseken, ha a technológia azt engedi. Hódmezővásárhelyen a CSOMIEP félkész házakat adott át, mert számítottak a lakók munkájára (természetesen így a lakások költsége is kisebb). A hagyományos technológia lehetővé teszi, hogy a vállalatok segítségét dolgozók, és az már népgazdasági érdek, hogy a „töredék” építőipari kapacitást ily módon jobban felhasználják. Szegeden, a Gém utca környékén úgy készül 130 lakás — munkásoknak —, hogy a vállalatok is besegítenek a szállításhoz, szerelésnél stb.

A munkalaks-építésnek is az egyik legelőnyösebb formája ez a szövetkezés. A megyében 2000 munkalaks épült, s ebből 700—800 a lakásépítő szövetkezetek közreműködésével kerültek

alá. A Szakszervezetek Megyei Tanácsa méri fel az igényeket, és a vállalatok választják ki, hogy kik jussanak az új otthonokhoz. Az üzemek természetesen biztosítják mindazokat a kedvezményeket, amelyek az OTP-akcióból már ismertek.

De ily módon nemcsak a fizikai dolgozók kaphatnak támogatást munkahelyüktől, hanem azok a szakemberek, akiket a vállalat meg akar tartani.

Az öt éves programban a KISZ-bizottságok is szerephez jutnak, mert a MESZÖV átveszi az ifjúsági lakásépítő akciók szervezését. (Remélhetőleg ezzel végleg megszűnik az a sok huza-vona, ami jellemezte eddig a fiatalok ilyen irányú tevékenységét.) A KISZ-bizottságok csak azzal foglalkoznak, hogy kijelöljék a társuláshoz a tagokat, és az építés szervezésé már nem az ő dolguk.

Nem utolsó kérdés, hogy a lakásépítő szövetkezetek segítségével mennyi időn belül tud valaki otthonhoz jutni. Itt is változásról számolhatunk be, mert a korábbi 2—3 éves várakozási idő egy-másfél évre csökkent, mivel a lakásépítő szövetkezetek már csak akkor alakulnak meg, ha a tervek elkészültek. Szervezetbebe tehát az előkészítés. Remélhetőleg a kivitelezés sehol sem fog elhúzódni, annál is inkább, mert az építő kapacitás biztosított.

Halász Miklós

Dalosünnepély

Ötven évvel ezelőtt, 1926 tavaszán, a magyarországi munkásdalogetek szövetsége kétnapos országos dalosünnepélyt rendezett Szegeden. A fél évszázaddal ezelőtti eseményre emlékezve szombaton ifjúságunk dalostalálkozót rendeztek a szakszervezetek szegedi Juhász Gyula Művelődési Központjában. Budapesti, szolnoki, szombathelyi és szegedi szakmunkásképző intézetek hat énekara és a szakszervezetek szegedi általános munkáskórusa lépett pódiumra. Ez a nagy múltú általános munkáskórus egyébként résztvevője, szervezője és vendéglátója volt az ötven évvel ezelőtti dalosünnepélynek is.

Kitüntetések a nemzetközi nőnap alkalmából

A nemzetközi nőnap alkalmából az egészségügyi miniszter az Egészségügy Kiváló Dolgozója kitüntetést adományozta Bodák Gy. Lászlónak, csongrádi bölcsővezetőnek, Kádár Erzsébetnek, a hódmezővásárhelyi kórház vegyészének, Szilágyi Imrénének, a szentesi kórház gyermekápolónőjének, Kelemen Antalnének, a makói tudósgondozó asszisztensének, Mityók Ferencnének, a mórakalmi szociális otthon szakácsnőjének és Horváth Józsefnének, a megyei KÓJÁL laboratóriumi asszisztensének. A kitüntetésekkel tegnap dr. Rózsa József megyei főorvos adta át osztályán dr. Dudás Béla, városi főorvos adott át kiemelkedő munkájáért.

A Szegedi Orvostudományi Egyetemen tegnap, szombaton dr. Petri Gábor egyetemi tanár, rektor adta át az Egészségügy Kiváló Dolgozója kitüntetést dr. Iván Lászlónak, előadónak, Horváth Pálné főelőadónak, Nagy Pálné főnővérnek, Papp Erzsébet asszisztensnek és dr. Wahl Ernőné előadónak.

Ugyancsak az Egészségügy Kiváló Dolgozója kitüntetést kapta meg Ruzsa Lászlóné ápolónő, melyet a Kórház belgyógyászati osztályán dr. Dudás Béla, városi főorvos adott át kiemelkedő munkájáért.

Szombaton, a déli órákban a szegedi Dugonics-temetőben levő hősi síroknál a megyei és a szegedi pártbizottság, a Hazafias Népfront és a KISZ megyei és szegedi bizottságának, illetve az SZMT megbízott képviselői, s szovjet asszonyok egy csoportja a nemzetközi nőnap alkalmából megkoszorúzták azokat a sírokat, melyekben hősi halált halt szovjet katonák.